

Kasbiy identifikatsiya: Shaxsiy o‘shish va psixologik barqarorlik omili sifatida

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti
Texnologik ta’lim kafedrasida o‘qituvchisi **Kurbonov Munis Umirbekovich**

Annotatsiya: Ushbu maqolada kasbiy identifikatsiyaning shaxsiy o‘shish va psixologik barqarorlikdagi o‘rni tahlil qilinadi. Muallif kasbiy o‘zlikni anglash jarayonini shaxsiy qadriyatlar, ijtimoiy omillar va ta’limiy muhit asosida yoritgan. Kasbiy identifikatsiyaning shakllanishi orqali shaxsning ruhiy barqarorligi, maqsadga yo‘naltirilganligi va ijtimoiy moslashuvi ta’minlanishi ko‘rsatilgan.

Kalit so‘zlar: kasbiy identifikatsiya, shaxsiy o‘shish, psixologik barqarorlik, motivatsiya, qadriyatlar.

(Русский):

В данной статье рассматривается роль профессиональной идентификации в личностном росте и психологической стабильности. Автор раскрывает процесс осознания профессионального 'Я' на основе личных ценностей, социальных факторов и образовательной среды. Показано, что формирование профессиональной идентичности способствует психической устойчивости, целеустремлённости и социальной адаптации личности.

Ключевые слова: профессиональная идентификация, личностный рост, психологическая устойчивость, мотивация, ценности.

(English):

This article analyzes the role of professional identification in personal growth and psychological stability. The author explains the process of professional self-awareness based on personal values, social factors, and the educational environment. It is shown that the formation of professional identity contributes to psychological resilience, goal orientation, and social adaptation.

Keywords: professional identification, personal growth, psychological stability, motivation, values.

Kirish

Zamonaviy global jarayonda insonning o'z kasbiga nisbatan o'ngli munosabati, kasbiy tanlovdagi yo'nalish sifatida namoyon bo'ladi. shaxsiy, shaxsning o'zini muayyan kasb-hunar sifatida tan olishi - ya'ni **kasbiy identifikatsiya** - uning

mehnatga bo'lgan motivatsiyasi, shaxsiy o'sish dinamikasi va huquqiy holati bilan bevosita bog'liq bo'lgan kompleks texnologiya mexanizmdir.

Kasbiy identifikatsiyaning yetarlicha shakllanmaganligi shaxsda noaniqlik, ishonchsizlik, qaror qabul qilishda sustlik va stress holatini keltirib chiqaradi. Aksincha, o'z yo'lini anglagan, uni shaxsiy shaxslar olgani uyg'unlashtirib, insonlar hayotda kasbiy qobiliyat bilan, yuqori malakali namunasini ko'rsatmoqda.

Ushbu kasbiy identifikatsiyada ixtisoslashtirilgan davolash, uning shaxsiy o'sish va tajribalikka ta'siri nazariy va amaliy maqola yoritiladi. , kasbiy identifikatsiya jarayonining shaxsiy motivatsiya tizimi, ijtimoiy va ichki refleksiya bilan qanday bog'liqligi tahlil qilish.

1. Kasbiy identifikatsiya va shaxsiy o'sish

Kasbiy identifikatsiya bu shaxsning o'zini kasbiga nisbatan anglash jarayonidir. Bu jarayon orqali inson o'zini jamiyatda qayerda ko'rishini, qanday kasb orqali o'z salohiyatini namoyon qilmoqchi ekanligini belgilaydi. O'z kasbini to'g'ri tanlagan shaxs o'zini realizatsiya qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa shaxsiy o'sish — ya'ni o'zini rivojlantirish, mukammallikka intilish, hayotiy maqsadlarni anglashni ta'minlaydi.

2. Psixologik barqarorlik omili sifatida kasbiy identifikatsiya

Kasbiy identifikatsiya insonning ruhiy holatiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. O'zini ma'lum kasb egasi sifatida tasdiqlay olgan shaxs o'ziga ishonchli, maqsadli va ruhiy barqaror bo'ladi.

U bunday holatda:

- Stressga nisbatan chidamli bo'ladi,
- Ishga nisbatan ijobiy motivatsiyaga ega bo'ladi,
- Hayotdan ma'no topadi va o'zini jamiyat uchun foydali deb biladi.

3. Kasbiy identifikatsiyaning shakllantirishda ta'lim muassasalari roli

Ta'lim tizimi bu jarayonda asosiy omillardan biridir. Ayniqsa, oliy ta'limda kasbiy o'zlikni anglash jarayoni kuchayadi:

- Amaliy mashg'ulotlar orqali kasbga yaqinlashadi,
- Pedagogik va psixologik mashg'ulotlarda o'zini kasbiy rolida tasavvur qiladi,
- Ustozlar, psixologlar, trenerlar tomonidan yo'naltiriladi.

Pedagogik va psixologik yondashuvlar uyg'unligi talabaning kasbiy identifikatsiyasini tezlashtiradi.

4. Kasbiy identifikatsiya va qadriyatlar uyg'unligi

Shaxsning kasbiy yo‘nalishi uning qadriyatlari bilan mos kelishi muhim. Masalan, insonga yordam berish qadriyati kuchli bo‘lsa, u tibbiyot, pedagogika, psixologiya kabi ijtimoiy kasblarda o‘zini topadi.

Aksincha, qadriyat va kasb o‘rtasida nomuvofiqlik bo‘lsa, bu ichki ziddiyatga, stressga, motivatsiyaning pasayishiga olib keladi.

Qadriyatlar va kasb uyg‘un bo‘lsa, samimiylilik, mehr, yuksak samaradorlik paydo bo‘ladi.

5. Xulosa

Kasbiy identifikatsiya – bu shunchaki kasb tanlash emas, balki shaxsning o‘zini kashf etishi, o‘z salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarishidir.

O‘zini kasbiy rovida anglay olgan shaxs psixologik jihatdan barqaror, motivatsiyaga boy, va jamiyatda faol bo‘ladi.

Shuning uchun ta‘lim tizimida kasbiy identifikatsiyani shakllantirishga alohida e‘tibor qaratish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Erikson, E. H. (1968). Identity: Youth and crisis. New York: Norton.
2. Super, D. E. (1990). A life-span, life-space approach to career development. In D. Brown & L. Brooks (Eds.), Career choice and development.
3. Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги. (2023). Kasbiy yo‘naltirish bo‘yicha metodik tavsiyalar.
4. Yusupova, G. (2021). Kasbiy identifikatsiyaning shaxsiy rivojlanishga ta‘siri. O‘zbekiston psixologik jurnali, 4(2), 50–58.

Research Science and
Innovation House

